

Kloakoverløb med urensset spildevand kan have stor indflydelse på vandmiljøet i åer og søer.

Foto : Bigstock

Minister i samråd om kloakoverløb

En række partier og DN kritiserer, at ingen ved, hvor store mængder af kloakoverløb der havner i naturen efter kraftige regnskyl.

Overløbene har i årevis været et overset miljøproblem, men der er løsninger, påpeger Dansk Miljøteknologi.

Michael Rothenborg

15. aug 2019 06:03

Når kraftige regnskyl oversvømmer kloakkerne, kommer der ofte overløb. Men hvor meget urensset kloakvand der ledes ud i naturen, er der [ikke rigtig nogen, der ved](#). Og derfor er miljøminister Lea Wermelin (S) nu kaldt i samråd af SF's miljøordfører, Carl Valentin:

»Ministeren bedes redegøre for, hvad regeringen agter at gøre for at forhindre spildevandsoverløb fra kommunale renseanlæg og kloaksystemer, og herunder hvad der på kort sigt og lang sigt kan gøres for at give vandselskaberne og kommunerne økonomiske incitamentter til at forhindre udledning af kvælstof, fosfor, iltforbrugende stoffer og kemiske stoffer urensset til vandmiljøet,« står der i samrådsspørgsmålet.

Også Enhedslisten, Alternativet og De Konservative [har kritiseret](#), at ministeren i første omgang ville afvente, at Miljøstyrelsen »forbedrer sin viden på området«, før hun ville se på sagen politisk. Det undrer især, fordi Socialdemokratiet i sit såkaldte [regeringspapir](#) har lovet at fremlægge en plan for implementering og efterlevelse af EU's vandrammedirektiv - et løfte, der kan få stor betydning for kommunerne og hele vandsektoren.

Præsidenten for Danmarks Naturfredningsforening (DN) Maria Reumert Gjerding [mener, at](#) »det er dybt kritisabelt, at spildevand ender i naturen, og derfor er det også helt uforståeligt, at man slet ikke kender omfanget af problemet«.

Uklarhed om forureningsansvar

Inden samrådet skal ministeren ifølge SF »fremsende en redegørelse for den hidtidige indsats mod spildevandsoverløb, som tidligere regeringer har vedtaget og gennemført, udviklingen i overløbenes størrelse år for år (NPO og kemiske stoffer) samt den forventede udvikling de kommende år under indtryk af klimaforandringerne og forpligtelserne under Vandrammedirektivet og Havstrategidirektivet«.

Og så skal ministeren »oplyse overløbs relative betydning for eutrofiering af kystnære farvande og dermed opfyldelsen af målene i vandrammedirektivet sammenlignet med landbruget og øvrige kilder«.

Ønsket om mere sikker statistik skyldes bl.a., at der er stor usikkerhed om, hvor meget kloakoverløbene forurener vores vandmiljø sammenlignet med landbrugets udledning af kvælstof og fosfor. Landbruget mener ikke overraskende, at andelen er stor, forsyningselskaberne at den er lille.

Fagkundskaben er ret enige om, at kloakoverløbene ikke spiller nogen synderlig rolle for kystfarvandene - her er de nærmest kun en dråbe i havet. Men i de søer der har meget gammelt slam og fosforpuljer på bunden, kan de være et problem. Og i vandløb kan de skade endnu mere – så det forringer Danmarks chancer for at leve op til EU's vanddirektiver.

Et overset miljøproblem - i årevis

Kloakoverløb har i årevis været et overset miljøproblem. WaterTechs redaktør beskrev [det i 2014 på Politiken](#) – med Dansk Miljøteknologis direktør Jørn Jespersen som hovedkritiker – og i 2017 gjorde Jespersen igen opmærksom på [skismaet i Altinget](#).

Og der er da ifølge Dansk Miljøteknologi sket visse forbedringer siden. Men det er typisk på de overløb, der ender ud for badestrande eller i søer og andre områder, der er vigtige for beboere og turister.

Det kniber mere med de overløb, der 'kun' skader naturen – også fordi det er dyrt at sikre sig mod det nye klimas kraftigere regn. Selv de bedst udbyggede kloaksystemer har meget vanskeligt ved at håndtere regnmængderne ved de mest voldsomme skybrud.

»Hvis en kommune har begrænsede midler på miljø- og klimaområdet, er det nok meget naturligt, at man begynder med at sikre det, man kan kalde de borgernære områder. Men søer og åer og øvrig natur må ikke gå i glemmebogen,« siger Jørn Jespersen.

Han peger på, at en del mindre vandløb i grelle tilfælde ikke blot får de miljøfremmede stoffer, der kan fjerne ilten øjeblikkeligt ved kloakudløbet og et stykke nede ad åen. Det sker også, at fisk og andet liv bliver skyllet helt væk, når overløbet kommer som en reel, meget kraftig bølge.

Løsningerne er derude

Jørn Jespersen vurderer ud fra tilbagemeldinger fra Dansk Miljøteknologis medlemmer, at det er de færreste kommuner, der har lagt en egentlig plan til at begrænse kloakoverløbene. Langt de fleste er kun gået i gang med de indledende øvelser til at få et overblik - hvis de da overhovedet er så langt.

Ifølge Jørn Jespersen er disse fem tiltag de mest oplagte effektive løsninger:

- Krav om pålidelige målinger
- Hensigtsmæssige incitamenter for kommunerne (afgift på udledninger også i overløbsvand – ikke kun i det rensede spildevand)
- Lokale politiske målsætninger om reduktion og afskaffelse af overløb i forbindelse med klimatilpasning (vil give økonomisk råderum for vandforsyningerne)
- En lovgivning om, at kommunerne skal have en plan for reduktion af afskaffelse af overløb – der bør ikke være mulighed for en infrastruktur med jævnlige udledninger af kloakvand til naturen og miljøet.
- Og så skal der gang i klimatilpasningen igen – især med genoptagelse af den effektive, såkaldte [medfinansieringsordning, hvor forsyningsselskaberne kunne betale 100 procent for tiltag](#), der skal sikre borgerne mod skybrud.

WaterTech følger denne sag i de kommende uger og måneder.